Lieta Nr. C04412311

PAC - 0172/2014

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2014.gada 11.februārī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese M.Katlapa

tiesneši S.Krūmiņa un I.Ozola

ar sekretāri K.Merlaju

piedaloties zvērinātam tiesu izpildītājam M.Kozlovskim

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr.43 zvērinātu tiesu izpildītāju Miku Kozlovski par zaudējumu piedziņu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2012.gada 27.janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2011.gada 3.augustā /pers. A/ cēlis Rīgas apgabaltiesā prasību pret Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr.43 zvērinātu tiesu izpildītāju Miku Kozlovski par zaudējumu EUR 805,27 (Ls 565,95) piedziņu.

Prasība pamatota ar šādiem apstākļiem.

[1.1] Zvērināts tiesu izpildītājs Miks Kozlovskis, izsniedzot prasītājam atpakaļ izpildu rakstu piedziņas lietā pret parādnieku /pers. B/, 2010.gada 15.jūlijā sastādīja kļūdainu aprēķinu Nr.307-845/10, kā rezultātā prasītājam netika izmaksāti no parādnieka saņemtie EUR 175,06 (Ls 123,03).

Savukārt 2010.gada 15.jūlijā tiesu izpildītājs veica ierakstu Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2008.gada 7.oktobrī izsniegtajā izpildu rakstā, kas liedzis prasītājam saņemt no parādnieka daļu no tiesas piedzītā parāda EUR 2 472,89 (Ls 1 737,96) apmērā, jo no kopējās no parādnieka piedzītās summas EUR 15 904,56 (Ls 11 177,79) apmērā netika atskaitīti sprieduma izpildes izdevumi.

[1.2] Izskatot prasītāja sūdzību par tiesu izpildītāja rīcību Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa 2010.gada 7.septembrī atzina par spēkā neesošu 2010.gada 15.jūlija aprēķinu Nr.307-845/10 un atzina par nepamatotu izpildu rakstā izdarīto ierakstu par piedzītā parāda apmēru.

Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa 2011.gada 6.aprīlī, atkārtoti skatot iesniegto sūdzību nolēma atzīt par spēkā neesošu 2010.gada 15.jūlija aprēķinu Nr.307-845/10 un atzīt par nepamatotu izpildu rakstā izdarīto ierakstu par piedzītā parāda summu EUR 15 904,56 (Ls 11 177,79).

[1.3] Minētajā tiesvedībā prasītājam juridisko palīdzību sniedza zvērināta advokāte Larisa Sokolova, praktizējoša zvērinātu advokātu birojā „LETLAW". Pēc Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2011.gada 6.aprīļa lēmuma stāšanās spēkā, prasītājs 2011.gada 5.maijā nosūtīja tiesu izpildītājam iesniegumu ar lūgumu veikt jaunu aprēķinu, labot ierakstu izpildu rakstā un apmaksāt izdevumus par

advokātes sniegto juridisko palīdzību EUR 544,89 (Ls 382,95) apmērā.

Prasītājs 2011.gada 26.maijā iesniedza sūdzību tiesu izpildītājam par to, ka nav saņēmis EUR 176,32 (Ls 123,92), advokāta izdevumu apmaksu un dokumentu par ieraksta labošanu izpildu rakstā. Līdz 2011.gada 26.maijam prasītājs no tiesu izpildītāja saņēma tikai jaunu aprēķinu.

[1.4] Zvērināts tiesu izpildītājs Miks Kozlovskis 2011.gada 7.jūnijā prasītāja kontā ieskaitīja EUR 176,32 (Ls 123,92) un ar 2011.gada 3.jūnija paziņojumu laboja ierakstu izpildu rakstā, norādot, ka no parādnieka par labu prasītājam piedzīti EUR 13 609,41 (Ls 9 564,75) izpildu rakstā norādīto EUR 15 904,56 (Ls 11 177,79) vietā.

Neskatoties uz iesniegtajiem advokātu biroja „LETLAW" konta pārskatiem, no kuriem redzams apmaksas apmērs un pamatojums, zvērināts tiesu izpildītājs Miks Kozlovskis atteicās apmaksāt prasītājam radušos zaudējumus advokāta pakalpojumu apmaksas apmērā.

Tā kā par zvērinātas advokātes juridiskās palīdzības sniegšanu saistībā ar tiesu izpildītāja nelikumīgo rīcību prasītājs 2010.gada 18.augustā pārskaitīja advokātei – EUR 232,43 (Ls 163,35), 2011.gada 14.martā – EUR 312,46 (Ls 219,60) un 2011.gada 12.jūlijā – EUR 260,39 (Ls 183), viņš vēršas tiesā ar prasību par zaudējumu EUR 805,27 (Ls 565,95) piedziņu no tiesu izpildītāja. Ja prasītājs nebūtu iesniedzis sūdzību par tiesu izpildītāja rīcību, viņam tiktu radīti zaudējumi EUR 2 649,22 (Ls 1 861,88) apmērā.

[1.5] Prasītājs, atsaucoties uz 1770., 1772., 1775.pantu norāda, ka viņam nodarītais zaudējums ir tiešs, jo radies tiesu izpildītāja prettiesisku darbību rezultātā, veicot normatīvajiem aktiem neatbilstošu aprēķinu un ierakstu izpildu rakstā. Savukārt apstrīdot tiesā tiesu izpildītāja prettiesiskās darbības, prasītājam radušies zaudējumi advokāta pakalpojumu apmaksas apmērā.

Turklāt Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2010.gada 7.septembra un 2011.gada 6.aprīļa lēmumi (lietā Nr.C28344810) un tiesu izpildītāja rīcība, izpildot minētajos lēmumos nolemto, pierāda tiesu izpildītāja prettiesisko rīcību.

Cēlonisko sakaru starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem pierāda minētais tiesas lēmums, ar kuru atzīts par nepamatotu tiesu izpildītāja aprēķins un ieraksts izpildu rakstā un zvērinātu advokātu birojam no prasītāja ieskaitītās naudas summas par zvērinātas advokātes Larisas Sokolovas sniegto juridisko palīdzību sūdzības par tiesu izpildītāju lietā un šajā tiesvedībā.

Zvērinātu advokātu biroja konta pārskati un rēķini, no kuriem redzams, ka prasītājs ir apmaksājis advokāta pakalpojumus, kas sniegti ar tiesu izpildītāja nelikumīga rēķina un ieraksta izpildu rakstā apstrīdēšanu tiesā un kas sniegti saistībā ar šo zaudējumu prasību pierāda zaudējumu esamību prasītājam un to konkrēto apmēru.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1770., 1771., 1772., 1773., 1775., 1779., 1784.pantu.

[2] 2011.gada 21.septembrī zvērināts tiesu izpildītājs Miks Kozlovskis iesniedzis tiesā paskaidrojumus, kuros norādījis, ka prasību uzskata par nepamatotu.

Paskaidrojumi pamatoti uz šādiem apstākļiem.

[2.1] Tikai vienā no septiņām tiesas sēdēm prasītāja intereses pārstāvēja zvērināta advokāte, pārējās tiesas sēdēs prasītājs pārstāvēja sevi personīgi. Tāpat prasītājs nevienā no tiesas sēdēm nav lūdzis atlīdzināt viņam izdevumus par advokāta pakalpojumiem. Līdz ar to zvērināts tiesu izpildītājs uzskata, ka prasītājam izdevumi nemazs nav bijuši. Savukārt sastādītie dokumenti, zvērināta tiesu izpildītāja ieskatā, civillietā Nr.C28344810 ir paša prasītāja sagatavoti.

[2.2] Prasītāja norādītie zaudējumi nav samērīgi ar aprēķinā konstatēto kļūdu, kas labota un prasītājam atgriezti naudas līdzekļi EUR 176,32 (Ls 123,92) apmērā. Turklāt sākotnēji prasītājs apgalvoja, ka izdevumi par advokāta pakalpojumiem radušies 544,89 (Ls 382,95) apmērā, savukārt prasības pieteikumā norāda, ka EUR 805,27 (Ls 565,95).

[2.3] Zvērināta tiesu izpildītāja Mika Kozlovska ieskatā prasības celšana atbilstoši Civilprocesa likuma noteikumiem, kas bija vērsta uz konkrēto tiesību un interešu aizskāruma vai apstrīdējuma novēršanu, nav uzskatāma par prettiesisku rīcību. Lietā tika atzīts par spēkā neesošu, aprēķins un izdarītais ieraksts izpildu rakstā, kas šobrīd ir novērsts, nevis konstatēta tiesu izpildītāja prettiesiska rīcība.

[3] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2012.gada 27.janvāra spriedumu /pers. A/ prasība par zaudējumu piedziņu noraidīta. No /pers. A/, par labu valstij piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 0,30 (Ls 0,21).

Spriedums pamatots ar šādiem motīviem.

[3.1] Tiesa konstatējusi, ka 2011.gada 22.aprīlī stājies spēkā Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa 2011.gada 6.aprīļa lēmums, ar kuru apmierināta /pers. A/ sūdzība par zvērināta tiesu izpildītāja Mika Kozlovska rīcību - atzīts par spēkā neesošu 2010.gada 15.jūlija aprēķins Nr.307 -845/10, kā arī atzīts par nepamatotu 2010.gada 15.jūlijā izdarītais ieraksts izpildu rakstā par piedzītās summas EUR 15 904,56 (Ls 11 177,79) apmēru. Turklāt jautājums par tiesāšanās izdevumiem šīs tiesvedības ietvaros nav skatīts.

No 2010.gada 2.augusta rēķina Nr.SR-0075/2010 secināms, ka tas izrakstīts par zvērinātu advokātu biroja „LETLAW" juridiskās palīdzības sniegšanu, proti, par sūdzības sagatavošanu par tiesu izpildītāja darbībām, EUR 192,09 (Ls 135) apmērā, neskaitot pievienotās vērtības nodokli, ko prasītājs apmaksājis 2010.gada 18.augustā.

No 2011.gada 20.marta rēķina Nr.LS-0035/2011 secināms, ka tas izrakstīts par zvērinātu advokātu biroja „LETLAW" juridiskās palīdzības sniegšanu, proti, par pārstāvību 2011.gada 25.februārī Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā; gatavošanos tiesas sēdei;

paskaidrojumu uz tiesu izpildītāja iesniegtajiem dokumentiem sagatavošanu EUR 312,46 (Ls 219,60) apmērā, ko prasītājs apmaksājis 2011.gada 15.martā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzinusi, ka prasītājs par sniegto juridisko palīdzību samaksu advokātei veicis pirms tiesa pieņēmusi gala nolēmumu tiesvedības procesā, kura ietvaros prasītājs veicis maksājumus par juridisko palīdzību.

[3.2] Atsaucoties uz tiesību zinātnieka Vladimira Bukovska viedokli, ka „jautājums par tiesu izdevumiem pieder procesuālām, bet ne materiālām tiesībām. (..) apšaubāma ir iespēja piemērot materiālo tiesību noteikumus procesuālām attiecībām" un Augstākās tiesas Senāta judikatūras atziņām, ka materiālo tiesību normas nav piemērojamas strīdos par izdevumu atlīdzību, kas radušies, pusei pilnvarojot pārstāvi lietu vešanai, tiesa atzinusi, ka 2010.gada 2.augusta un 2011.gada 20.marta rēķini par advokāta pakalpojumu sniegšanu un maksājumu apliecinoši dokumenti bija iesniedzami tiesā, kura izskatīja /pers. A/ sūdzību, un kurai pēc attiecīga pieteikuma saņemšanas šīs sūdzības lietas ietvaros būtu pienākums lemt par tiesāšanās izdevumus piedziņu atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punktam.

[3.3] No 2011.gada 12.jūlija rēķina Nr.LS-0042/2011 izriet, ka tas izrakstīts par zvērinātu advokātu biroja „LETLAW" juridiskās palīdzības sniegšanu, proti, prasības pieteikuma par zaudējumu piedziņu no tiesu izpildītāja sagatavošanu, EUR 260,39 (Ls 183) apmērā, ko prasītājs apmaksājis 2011.gada 12.jūlijā.

Tā kā prasība ir noraidīta, tiesa vadoties no Civilprocesa likuma 44.panta otrās daļas, atzinusi, ka nav pamata lietā piedzīt no atbildētāja prasītāja labā ar lietas vešanu saistītos izdevumus.

[4] Par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2012.gada 27.janvāra spriedumu apelācijas sūdzību iesniedzis /pers. A/, pārsūdzot spriedumu pilnā apmērā.

Apelācijas sūdzība pamatota ar šādiem apsvērumiem.

[4.1] Lietā nav piemērojams Civilprocesa likuma 44.pants, jo prasītājam nodarītie zaudējumi advokāta pakalpojumu apmērā radās sūdzības par zvērinātu tiesu izpildītāju tiesvedības lietā, nevis prasības tiesvedības kārtībā izskatāmā civillietā.

Tiesu izpildītāja vainu pierādošais Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas lēmums tika pieņemts, izskatot prasītāja sūdzību par zvērināta tiesu izpildītāja rīcību, kas tika iesniegta tiesā, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 632., 568., 567, pantu, kas ir iekļauts Civilprocesa likuma Trīspadsmitajā sadaļā ,,Tiesas spriedumu izpilde", kurā nav reglamentēta advokāta pakalpojumu apmaksas kārtība, izskatot personu sūdzības par tiesu izpildītāju nepamatotu rīcību un nepamatotiem lēmumiem.

Šajā sūdzības tiesvedībā prasītājam nebija likumiska pamata iesniegt advokāta pakalpojumu apmaksas pierādošos dokumentus un lūgt tiesai šos izdevumus piedzīt no zvērināta tiesu izpildītāja.

[4.2] Tiesa spriedumā atsaucoties uz judikatūru nav ņēmusi vērā, ka minētie spriedumi nevar kalpot kā rekomendējoši tiesību normu interpretācijas paraugi šajā lietā, jo norādītajos spriedumos minētie argumenti attiecas uz prasības tiesvedību, kuras laikā netika lūgts piedzīt advokāta pakalpojumu apmaksu. Tos lūdza piedzīt atsevišķā prasības tiesvedībā, pamatojoties uz zaudējumus reglamentējošajām Civillikuma normām.

Tāpat tiesa nepamatoti atsaukusies uz tiesību zinātnieka Vladimira Bukovska viedokli, kuru viņš izteicis par gadījumiem, kad atsevišķā tiesvedībā tiek lūgts advokāta pakalpojumu izmaksas piedzīt kā zaudējumus, iepriekš neprasot tos prasības kārtībā izskatāmajās lietās.

[4.3] Likumdevējs par obligātu nosacījumu, zvērinātam tiesu izpildītājiem ir uzlicis pienākumu apdrošināt savu atbildību zaudējumu nodarīšanas gadījumos, līdz ar to Tiesu izpildītāju likuma 39.pants paredz prasītājam tiesības saņemt zaudējumus pilnā apmērā, ko zvērināts tiesu izpildītājs nodarījis ar savu darbību.

Prasītājam nebija iespējas lūgt tiesu piedzīt advokāta pakalpojumu izmaksas sūdzības kārtībā izskatāmajā lietā, jo to neparedz Civilprocesa likuma normas. No Civillikumā reglamentējošajiem zaudējumu atlīdzināšanas pantiem zvērinātam tiesu izpildītājam izriet pienākums atlīdzināt prasītājam visus zaudējumus advokāta pakalpojumu apmaksas apmērā.

[5] Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas sēdē prasītājs /pers. A/ neieradās, par tās laiku un vietu paziņots likumā noteiktajā kārtībā.

Atbildētājs zvērināts izpildītājs Miks Kozlovskis tiesas sēdē prasību un apelācijas sūdzību neatzina, atsaucās uz savos rakstiskajos paskaidrojumos norādītajiem argumentiem.

[6] Pārbaudījusi lietas materiālus, noklausījusies lietas dalībnieka paskaidrojumus tiesas sēdē, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta uzskata, ka prasība nav pamatota un noraidāma.

Civillietu tiesu palāta atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar to, atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas noteikumiem, pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai.

Prasītājs, pamatojoties uz Civillikuma 1770., 1771., 1772., 1773., 1775., 1779., 1784.pantu, cēlis prasību par zaudējumu piedziņu, kas radušies sakarā ar zvērinātas advokātes sniegtajiem pakalpojumiem EUR 805,27 (Ls 565,95) apmērā. Prasītājs šo prasību pamato ar apstākli, ka tiesu izpildītāja prettiesiskas rīcības dēļ prasītājam bijusi nepieciešamība saņemt juridisko palīdzību

tiesvedības procesā Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā.

Civillietu tiesu palāta uzskata, ka 2010.gada 2.augusta un 2011.gada 20.marta rēķini par advokāta pakalpojumu sniegšanu un maksājumu apliecinoši dokumenti bija iesniedzami tiesā, kura izskatīja /pers. A/ sūdzību un kurai pēc attiecīga pieteikuma saņemšanas šīs sūdzības lietas ietvaros būtu pienākums lemt par tiesāšanās izdevumus piedziņu atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punktam. Ja puse, atbilstoši Civilprocesa likuma 44.pantam, nav attiecīgas lietas izskatīšanas gaitā pieteikusi lūgumus un iesniegusi pierādījumus par tiesāšanās izdevumiem, tajā skaitā arī izdevumu advokāta palīdzības samaksai piedziņu, tad šos jautājumus nevar izlemt citā tiesvedības procesā, prasību pamatojot ar Civillikuma normām par zaudējumu atlīdzināšanu atbilstoši prasības pieteikumā norādītajiem Civillikuma pantu noteikumiem.

Tiesību zinātnieks Vladimirs Bukovskis norādījis, ka „jautājums par tiesu izdevumiem pieder procesuālām, bet ne materiālām tiesībām. (..) apšaubāma ir iespēja piemērot materiālo tiesību noteikumus procesuālām attiecībām" (sk. V.Bukovskis. Civīlprocesa mācības grāmata. Rīga, 1933, 421.lpp.). Arī Augstākās tiesas Senāta judikatūrā atzīts, ka materiālo tiesību normas nav piemērojamas strīdos par izdevumu atlīdzību, kas radušies, pusei pilnvarojot pārstāvi lietu vešanai (sk. Augstākās tiesas Senāta 2000.gada 11.oktobra spriedumu lietā Nr. SKC-466, 2009.gada 21.janvāra spriedumu lietā Nr. SKC-6, 2011.gada 6.aprīļa spriedumu lietā Nr.SKC-143). Šādu izdevumu atlīdzība, atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta otrajai un trešajai daļai, piesakāma un pierādījumi par izdevumiem iesniedzami konkrētās civillietas ietvaros, un lietas dalībnieki nevar grozīt minēto procesuālo kārtību subjektīvu apsvērumu dēļ.

Pie šiem apstākļiem apelācijas sūdzībā norādītie argumenti nevar būt par pamatu prasības apmierināšanai.

No 2011.gada 12.jūlija rēķina Nr.LS-0042/2011 redzams, ka tas izrakstīts par zvērinātu advokātu biroja „LETLAW" juridiskās palīdzības sniegšanu - prasības pieteikuma sagatavošanu par zaudējumu piedziņu no tiesu izpildītāja – EUR 25,61 (Ls 18) apmērā (l.l.32.), ko prasītājs apmaksājis 2011.gada 12.jūlijā (l.l.26.). Atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta otrās daļas noteikumiem no atbildētāja prasītāja labā nevar tikt piedzīti ar lietas vešanu saistītie izdevumi celtās prasības noraidīšanas gadījumā.

Savukārt no prasītāja piedzenami tiesāšanās izdevumi t.i. - atbilstoši Civilprocesa 39.panta pirmās daļas 5.punktam piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,28 (Ls 3,01).

Vadoties no Civilprocesa likuma 432. - 434.panta,

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta

n o s p r i e d a

/pers. A/ prasību pret zvērinātu tiesu izpildītāju Miku Kozlovski par zaudējumu piedziņu noraidīt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts labā tiesāšanās izdevumus EUR 4,28 (četri EUR 28 euro centi).

Sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu noteikt termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu lietas dalībnieki var pārsūdzēt Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentam 30 dienu laikā no tiesas paziņotā pilna sprieduma sastādīšanas datuma, kasācijas sūdzību iesniedzot Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā, iemaksājot drošības naudu EUR 284,57 (Ls 200).

Pilns spriedums sastādīts 2014.gada 7.martā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja (paraksts) M.Katlapa

Tiesneši (paraksts) S.Krūmiņa

(paraksts) I.Ozola

NORAKSTS PAREIZS

Latvijas Republikas Augstākās tiesas

Civillietu tiesu palātas tiesnese M.Katlapa

Rīgā 2014.gada 7.martā